WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Y Gronfa Gofal Integredig – **Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf**

Blwyddyn archwilio: 2018

Dyddiad cyhoeddi: Medi 2019

Cyfeirnod y ddogfen: 1533A2019-20

Paratowyd y ddogfen hon ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg, Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful a Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf fel rhan o waith a gyflawnwyd yn unol â swyddogaethau statudol.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.
Mae adran 45 o'r Cod yn nodi sut y disgwylir i awdurdodau cyhoeddus ymdrin â cheisiadau, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg ac yn Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cyflawnwyd y gwaith gan dîm a oedd yn cynnwys Anne Beegan, David Wilson a Philippa Fido o dan gyfarwyddyd Matthew Mortlock.

Cynnwys

Cyflwyniad 4

Adroddiad manwl

Gwaith partneriaeth 7

Defnyddio'r gronfa 8

Trefniadau llywodraethu 10

Canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau 12

Atodiadau

Atodiad 1 – Prif ganfyddiadau ein harolygon ymhlith aelodau'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol ac arweinwyr prosiectau 14

Atodiad 2 – Enghreifftiau o ymarfer nodedig 16

Atodiad 3 – Cwestiynau pwysig i aelodau byrddau a phwyllgorau craffu 17

Cyflwyniad

1 Mae Llywodraeth Cymru'n dyrannu'r Gronfa Gofal Integredig (y gronfa) ledled Cymru. Ei nod yw annog a galluogi gwasanaethau cymdeithasol, iechyd, tai, y trydydd sector a darparwyr annibynnol i weithio mewn ffordd integredig i ddatblygu gwasanaethau cynaliadwy.

2 Ers sefydlu'r gronfa yn 2014-15, mae Llywodraeth Cymru wedi dosbarthu £270 miliwn ledled Cymru rhwng 2014-15 a 2018-19. Yn 2019-20, ceir £115 miliwn yn y gronfa.

3 Ar ôl canolbwyntio i gychwyn ar gynorthwyo pobl hŷn, yn enwedig pobl eiddil oedrannus, ehangwyd cwmpas y gronfa dros gyfnod i gynnwys prosiectau a grwpiau poblogaeth eraill fel y dangosir yn Arddangosyn 1.

Arddangosyn 1: cwmpas y Gronfa Gofal Integredig

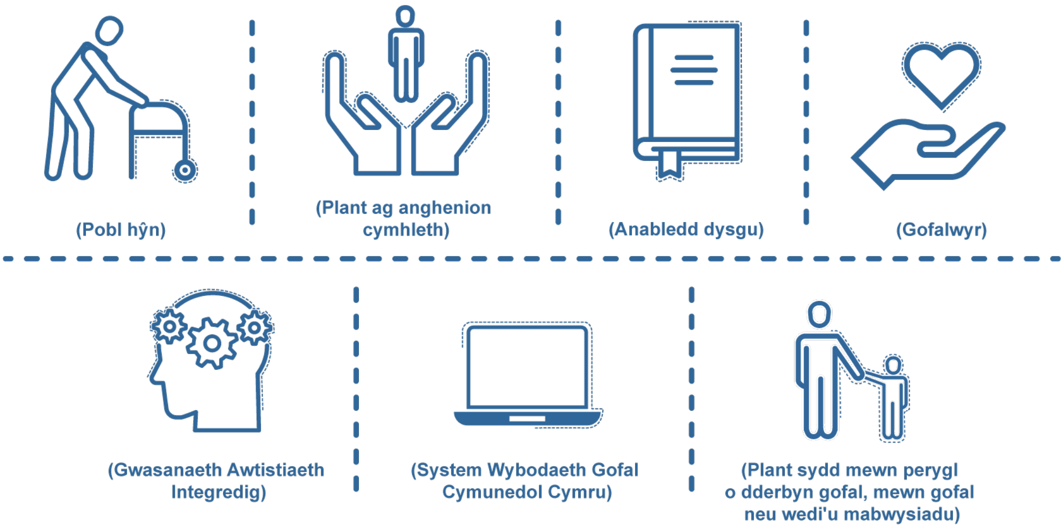

Ffynhonnell yr arddangosyn: Swyddfa Archwilio Cymru

4 Mae Llywodraeth Cymru'n dosbarthu'r gronfa ledled Cymru i'r saith Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Mae'r byrddau'n gyfrifol am oruchwylio ac am reoli'r modd y mae'r gronfa'n cael ei defnyddio yn eu hardaloedd.

5 Ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru, rydym wedi pwyso a mesur a yw'r gronfa'n cael ei defnyddio'n effeithiol i ddarparu gwasanaethau cynaliadwy sy'n cyflawni gwell canlyniadau i ddefnyddwyr gwasanaethau. Rydym wedi canolbwyntio ar ystyried a yw Llywodraeth Cymru'n rheoli'r gronfa'n effeithiol i gyflawni ei hamcanion, ac a yw'r byrddau partneriaeth rhanbarthol yn dangos eu bod yn defnyddio'r gronfa'n effeithiol. Rydym hefyd wedi ystyried a yw'r prosiectau a gefnogir gan y gronfa'n gwneud gwahaniaeth amlwg ar lefel leol.

6 Ym mis Gorffennaf 2019, cyhoeddwyd ein hadroddiad cenedlaethol am **Y Gronfa Gofal Integredig**. Daethom i'r casgliad **bod y gronfa wedi cael effaith gadarnhaol drwy gefnogi gwaith partneriaeth gwell a thrwy integreiddio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn well. Fodd bynnag, mae agweddau ar y ffordd y cafodd y gronfa ei rheoli ar lefel genedlaethol, lefel ranbarthol a lefel prosiectau wedi cyfyngu ar ei photensial hyd yma. Ni cheir llawer o dystiolaeth bod prosiectau llwyddiannus yn cael eu prif-ffrydio a'u hariannu fel rhan o wasanaethau craidd y cyrff cyhoeddus hyd yma.**

7 Mae'r adroddiad atodol hwn y dylid ei ddarllen ochr yn ochr â'r adroddiad cenedlaethol yn nodi ein canfyddiadau ar gyfer Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf (y Bwrdd) mewn mwy o fanylder. Mae'n adeiladu ar yr adborth a roddwyd i'r Bwrdd ar ôl inni gwblhau ein gwaith maes.

8 Ar adeg ein gwaith maes, roedd Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf yn dwyn ynghyd ddau awdurdod lleol (Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful a Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf), Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf[1], a chynrychiolwyr y trydydd sector a darparwyr annibynnol. Ers 1 Ebrill 2019, mae'r hyn a elwir erbyn hyn yn Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf Morgannwg hefyd yn cynnwys Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr.

	Mae **Rhan 1** yn crynhoi'r gwaith partneriaeth o ran y gronfa
	Mae **Rhan 2** yn crynhoi'r modd y mae'r gronfa'n cael ei defnyddio yn y rhanbarth
	Mae **Rhan 3** yn crynhoi'r trefniadau llywodraethu rhanbarthol ar gyfer y gronfa
	Mae **Rhan 4** yn crynhoi effaith gyffredinol y gronfa o ran gwella canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau

9 Drwy gyflawni'r gwaith hwn, rydym wedi pennu nifer o feysydd y gallai'r Bwrdd eu gwella ar lefel ranbarthol yn ein tyb ni. Fe'u nodir drwy'r adroddiad hwn. Nid ydym

[1] Ers i'r newidiadau i ffiniau Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg ddod i rym ar 1 Ebrill 2019, mae'r bwrdd a elwir yn Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf Morgannwg erbyn hyn yn cynnwys Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr. Ailsefydlwyd y bartneriaeth sy'n weddill rhwng Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, Cyngor Abertawe a Chyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot o dan yr enw Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Morgannwg.

wedi gwneud unrhyw argymhellion penodol ar gyfer y Bwrdd, ond mae'r adroddiad cenedlaethol yn cynnwys nifer o argymhellion sy'n berthnasol i bob un o'r byrddau.

10 Rydym hefyd wedi nodi enghreifftiau o ymarfer ledled Cymru y gall y Bwrdd ddysgu ohonynt.

11 Yn olaf, rydym hefyd wedi pennu rhai cwestiynau pwysig y gallai aelodau o'r byrddau iechyd a phwyllgorau craffu'r awdurdodau lleol eu trafod â'r swyddogion arweiniol sy'n gyfrifol am y gronfa i gadw llygad barcud ar y modd y'i defnyddir ar draws y rhanbarth.

Adroddiad manwl

Gwaith partneriaeth

12 Mae ein hadroddiad cenedlaethol yn nodi bod **y gronfa wedi helpu i ddod â sefydliadau ynghyd i gynllunio ac i ddarparu gwasanaethau**. Mae partneriaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn bodoli ers peth amser ond nid oedd llawer o waith integredig yn digwydd cyn sefydlu'r gronfa. Canfuwyd bod y gronfa wedi ysgogi partneriaid rhanbarthol i ddatblygu gwasanaethau integredig ac i symud at drefniadau ariannu ar y cyd yng nghyd-destun polisïau a deddfwriaeth ehangach.

13 Ar draws Cwm Taf, cydnabu'r aelodau fod y Bwrdd wedi gwella'n raddol ers ei sefydlu yn 2016. Bu'r partneriaid yn barod i ddefnyddio arian craidd ac arian arall, fel arian pwysau'r gaeaf, i gefnogi prosiectau'r Gronfa Gofal Integredig. Ond, er bod gwaith partneriaeth cyffredinol dda yn digwydd yng Nghwm Taf, nid yw pob partner wedi teimlo ei fod yn aelod cyfartal o'r bartneriaeth.

14 Fel rhan o'n harolwg ymhlith aelodau'r Bwrdd, gofynnwyd:

- a yw'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn hwyluso gwaith partneriaeth da;
- a yw'r sefydliadau sy'n bartneriaid yn dangos ymrwymiad i waith partneriaeth.

15 Roedd yr ymatebion a ddaeth i law o Gwm Taf ymhlith y mwyaf cadarnhaol ac roeddent yn uwch na chyfartaledd Cymru gyfan.

16 Fel rhan o'n harolygon ymhlith aelodau'r byrddau partneriaeth rhanbarthol ac arweinwyr prosiectau, gofynnwyd hefyd am effaith y gronfa ar waith partneriaeth. Roedd yr ymatebion a ddaeth i law o Gwm Taf yn cadarnhau'r farn gadarnhaol ynghylch yr effaith y mae'r gronfa wedi'i chael o ran cryfhau gwaith partneriaeth (Arddangosyn 2). Mae'r holl ymatebion rhanbarthol i'r arolygon, ynghyd â'r cyfraddau ymateb, i'w cael yn Atodiad 1.

Arddangosyn 2: dywedodd y rheini a atebodd ein harolwg ar draws Cwm Taf wrthym…

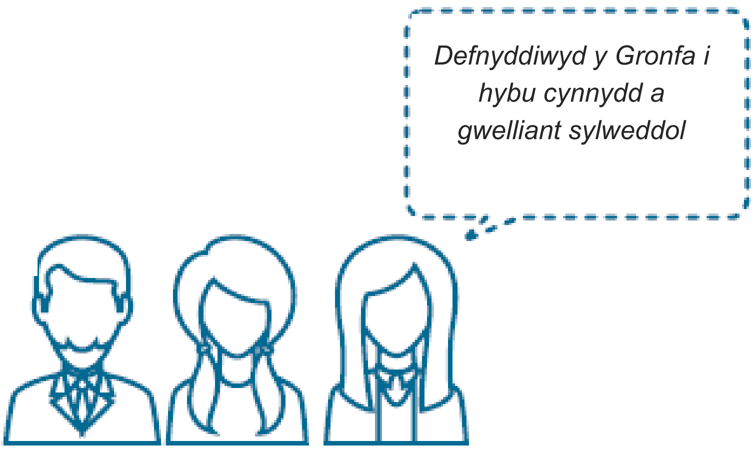

Ffynhonnell yr arddangosyn: Arolygon Swyddfa Archwilio Cymru ymhlith aelodau'r byrddau partneriaeth rhanbarthol ac arweinwyr prosiectau

Adroddiad manwl

Defnyddio’r gronfa

17 Mae ein hadroddiad cenedlaethol yn nodi bod agweddau ar y ffordd y cafodd y gronfa ei dyrannu gan Lywodraeth Cymru a’i defnyddio gan bartneriaid rhanbarthol wedi cyfyngu ar ei photensial hyd yma. Mae’n nodi y gall y byrddau partneriaeth rhanbarthol ei chael yn anodd taro cydbwysedd rhwng anghenion y boblogaeth leol a dyraniadau dangosol Llywodraeth Cymru ar gyfer grwpiau targed. Mae hefyd yn nodi bod y byrddau’n defnyddio eu dyraniadau mewn gwahanol ffyrdd, ac nad yw pob un o’r rhain yn cefnogi ffocws rhanbarthol. Canfuwyd bod y dulliau o ddefnyddio’r gronfa’n amrywio o ranbarth i ranbarth, ac nad oes llawer yn cael ei wneud i rannu’r dulliau a ddefnyddir ledled Cymru ac i ddysgu ohonynt.

Arddangosyn 3: dulliau o ddefnyddio’r gronfa 2014-18

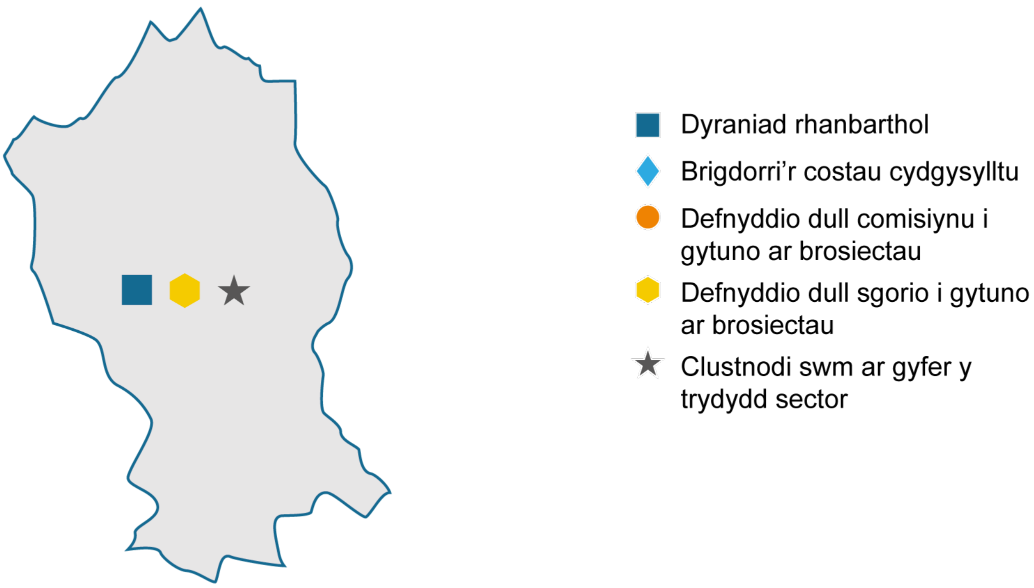

Ffynhonnell yr arddangosyn: Swyddfa Archwilio Cymru

18 Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf yn gwneud defnydd rhanbarthol da o’r arian, ac mae'r partneriaid hefyd wedi dechrau darparu cyllid craidd i gefnogi rhai prosiectau. Caiff cyfran o’r gronfa ei chlustnodi er mwyn i’r trydydd sector wneud ceisiadau amdani, ond dywedodd cynrychiolwyr y trydydd sector wrthym nad ydynt yn teimlo eu bod yn cael mynediad digonol at y gronfa a’u bod yn elwa’n bennaf pan fydd y gwariant ar brosiectau eraill yn llithro. Nid arferai’r Bwrdd glustnodi unrhyw ran o’r gronfa i ariannu rôl gydgysylltu, ond mae’n bwriadu gwneud hyn yn ystod 2019-20.

19 Yn ddiweddar, mae rhai o'r byrddau partneriaeth rhanbarthol wedi dechrau dyrannu'r gronfa drwy gomisiynu grwpiau thematig i lunio rhaglen waith y gall y gronfa ei chefnogi, yn hytrach na gwahodd ceisiadau gan sefydliadau sy'n aelodau. Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf yn gofyn am geisiadau ac, ar ôl eu cyflwyno, mae'n defnyddio dull sgorio i gytuno ar y prosiectau i'w hariannu. Roedd y prosiectau a gynigiwyd yn cydweddu'n fras ag amcanion corfforaethol y partneriaid o ran atal ac integreiddio, ond ni chanfuwyd ei bod yn ofynnol sicrhau bod cysylltiad rhwng prosiectau ac amcanion strategol y Bwrdd na'r amcanion llesiant lleol i gefnogi'r broses o roi **Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015** ar waith.

20 Mae ein gwaith hefyd yn tynnu sylw at y ffaith bod y byrddau partneriaeth rhanbarthol wedi datblygu gwahanol ddulliau o reoli tanwariant. Mae rheoli tanwariant yn effeithiol yn dal i fod yn broblem, ond mae'r broses fwyaf datblygedig ar waith ym Mwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru lle cedwir rhestr wrth gefn o brosiectau y gellir eu cefnogi os oes arian dros ben. Mae Bwrdd Cwm Taf hefyd yn gwahodd ceisiadau ar fyr rybudd gan y trydydd sector ar gyfer prosiectau y gellir eu rhoi ar waith ar fyrder, yn ogystal â chytuno ymlaen llaw ar y modd y caiff tanwariant cyfalaf ei ddefnyddio i gefnogi storfeydd cyfarpar. Fodd bynnag, yn 2017-18, cytunodd Llywodraeth Cymru y câi Bwrdd Cwm Taf ddwyn swm bach o arian ymlaen i'w ddefnyddio yn 2018-19.

Meysydd i'w gwella

- Parhau i adeiladu ar y defnydd o ffynonellau arian eraill (ee y gronfa trawsnewid, arian dementia, a chyllid craidd ac ati) i sicrhau eu bod yn cael cymaint o effaith â phosibl gyda'i gilydd
- Chwilio am ffyrdd o sicrhau bod y trydydd sector yn cael mynediad teg at y Gronfa Gofal Integredig

Adroddiad manwl

Trefniadau llywodraethu

21 Mae ein hadroddiad cenedlaethol yn nodi bod angen datblygu trefniadau llywodraethu'r gronfa ymhellach i gryfhau'r gwaith goruchwylio canolog ac i sicrhau mwy o gysondeb ar draws y rhanbarthau. Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at y ffaith bod y byrddau partneriaeth rhanbarthol yn aml yn dirprwyo cyfrifoldeb dros y gronfa i is-grŵp ac nad yw'r byrddau iechyd a'r awdurdodau lleol yn gwneud llawer i graffu ar y modd y defnyddir y gronfa. Mae'r adroddiad hefyd yn nodi bod cadernid y gwaith rheoli prosiectau'n amrywio o fwrdd i fwrdd ac o sefydliad i sefydliad, ac mai prin yw'r prosiectau sy'n cynnwys defnyddwyr gwasanaethau o'r dechrau'n deg.

22 Ym Mwrdd Cwm Taf, dirprwyir y gronfa i'r Grŵp Arwain Trawsnewid sy'n adrodd i'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Drwy ein gwaith, canfuwyd bod perthynas gadarnhaol rhwng aelodau'r Grŵp Arwain Trawsnewid a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a'u bod yn ymddiried yn ei gilydd. O'r herwydd, mae ganddynt hyder yn y penderfyniadau a wneir drwy gyfrifoldeb dirprwyedig. Mae pob un o aelodau Bwrdd Cwm Taf a'i is-grwpiau'n meddu ar ddealltwriaeth dda o strwythur y Bwrdd.

23 Ceir cynrychiolaeth o'r cyrff statudol ar bob bwrdd partneriaeth rhanbarthol, ond roedd cynrychiolaeth o'r maes tai cyn diwygio Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn 2018 yn amrywio. Tynnwyd sylw Bwrdd Cwm Taf at yr angen iddo ystyried a oes ganddo ddigon o gynrychiolaeth o'r meysydd tai a chyllid. Mae swyddi cynrychiolwyr y gofalwyr a'r defnyddwyr gwasanaethau'n wag ar hyn o bryd hefyd, ac mae'r Bwrdd yn ei chael yn anodd cael hyd i gynrychiolwyr addas sy'n barod i wasanaethu.

24 Mae aelodau Bwrdd Cwm Taf yn rhoi gwybod yn gyson i'w sefydliadau am drafodaethau, er enghraifft, ynghylch dyrannu'r gronfa a'i heffaith yn y rhanbarth. Nid oedd hyn bob amser yn amlwg yn ardaloedd y byrddau partneriaeth rhanbarthol eraill.

25 Mae Bwrdd Cwm Taf wedi mynd ati i feithrin cysylltiadau rhwng ei waith a gwaith y byrddau gwasanaethau cyhoeddus lleol drwy:

- sefydlu un Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus rhanbarthol;
- sicrhau cysondeb o ran yr aelodaeth, gan gynnwys sicrhau bod cadeirydd y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn aelod o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus;
- cysylltu'r cynlluniau ardal â'r cynlluniau llesiant.

Yn sgil y camau hyn, mae Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf yn deall eu cyfrifoldebau a'u hatebolrwydd eu hunain a'r modd y mae'r ddwy bartneriaeth yn rhyngweithio â'i gilydd. Ar adeg cwblhau'r gwaith maes, roedd cynlluniau hefyd ar waith i uno Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Pen-y-bont ar Ogwr â'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus sengl ar ôl i Ben-y-bont ar Ogwr ymuno â'r trefniadau partneriaeth ehangach.

26 Ar lefel prosiectau, canfuwyd cryfderau a gwendidau o ran y dull o reoli'r prosiectau a ariennir (Arddangosyn 4).

Arddangosyn 4: Cryfderau a gwendidau o ran rheoli prosiectau

Cryfderau	Gwendidau
✓ Ceir cyfathrebu da rhwng arweinwyr rhanbarthol y Gronfa Gofal Integredig ac arweinwyr prosiectau ✓ Mae'n ofynnol i arweinwyr prosiectau weithio ac adrodd ar sail targedau y cytunir arnynt ✓ Mae arweinwyr prosiectau eisiau ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaethau pan fyddant yn cynllunio prosiectau ✓ Rheoli risgiau prosiectau ✓ Yn lleol, mae'n ymddangos bod trefniadau da ar waith ar y cyfan i oruchwylio'r prosiectau a ariennir, a hynny drwy fabwysiadu trefniadau'r sefydliadau sy'n lletya'r prosiectau	× Nid oes cynllun prosiect ar gael i ategu pob prosiect, yn enwedig yn achos prosiectau sy'n treiglo o flwyddyn flaenorol a phrosiectau a ariennir yn sgil tanwariant × Mae'r dulliau o reoli prosiectau'n amrywio × Nid yw'n glir a yw risgiau prosiectau'n bwydo i mewn i'r gwaith o fonitro risgiau sefydliadol

Ffynhonnell yr arddangosyn: Gwaith maes Swyddfa Archwilio Cymru

27 Yn yr un modd â llawer o'r rhanbarthau eraill, mae Bwrdd Cwm Taf yn methu'n gyson â choladu gwybodaeth monitro prosiectau, craffu arni a'i chymeradwyo erbyn dyddiadau terfyn tynn Llywodraeth Cymru. Mae'r ffurflenni monitro'n aml yn cael eu cymeradwyo cyn i'r Bwrdd gael cyfle i graffu arnynt.

Meysydd i'w gwella

- Cryfhau'r trefniadau i reoli pob un o brosiectau'r Gronfa Gofal Integredig
- Sicrhau bod y trefniadau newydd sy'n cwmpasu Pen-y-bont ar Ogwr yn adlewyrchu'r prosesau llwyddiannus a oedd ar waith ym Mwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf, gan gynnwys y trefniadau i fwydo yn ôl i sefydliadau unigol

Adroddiad manwl

Canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau

28 Er bod enghreifftiau cadarnhaol, mae ein hadroddiad cenedlaethol yn nodi nad yw effaith gyffredinol y gronfa o ran gwella canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau yn glir o hyd ac na cheir llawer o dystiolaeth bod prosiectau llwyddiannus yn cael eu prif-ffrydio hyd yma. Mae'r adroddiad yn nodi bod y byrddau partneriaeth rhanbarthol yn pennu amryw o astudiaethau achos cadarnhaol, ond ni cheir llawer o dystiolaeth bod prosiectau llwyddiannus wedi'u prif-ffrydio a'u hariannu fel rhan o wasanaethau craidd y cyrff cyhoeddus hyd yma.

29 Roedd aelodau Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf yn teimlo'n gryf bod y gronfa'n cael ei defnyddio i ariannu'r prosiectau cywir, a'u bod yn canolbwyntio ar ganlyniadau pan fyddant yn goruchwylio'r modd y'i defnyddir. Mae partneriaid rhanbarthol Cwm Taf yn gwella'r modd y maent yn cofnodi data am berfformiad prosiectau, ond maent yn cydnabod bod cofnodi canlyniadau cyson a chymaradwy, yn hytrach na data allbynnau, yn dal i fod yn her. Serch hynny, yn wahanol i ranbarthau eraill, mae Cwm Taf yn llwyddo i rannu mynediad at wybodaeth ac mae hyn yn sicrhau bod modd iddo ddangos effaith a chanlyniadau o safbwynt amlsefydliad.

30 Yn yr un modd â byrddau partneriaeth rhanbarthol eraill, ychydig o enghreifftiau a geir yng Nghwm Taf o brosiectau sydd wedi'u prif-ffrydio, a hynny oherwydd pwysau ariannol a phwysau i wneud arbedion. Mae arweinwyr prosiectau'n ei chael yn arbennig o anodd mesur arbedion ariannol oherwydd natur ataliol y prosiectau. Mae prosiectau o'r fath yn ceisio rheoli galw a gwella gwasanaethau, ac mae'n anodd mesur y canlyniadau hyn ar ffurf arbedion ariannol. Nid oes gan nifer o brosiectau strategaeth ymadael glir os bydd yr arian yn dod i ben.

31 Yn wahanol i ranbarthau eraill, mae Bwrdd Cwm Taf wedi cynnal gwerthusiad o'r prosiect mwyaf a ariennir ganddo drwy'r Gronfa Gofal Integredig, sef Cadw'n Iach Gartref. Nid yw llawer o'r prosiectau eraill a ariennir ganddo wedi eu gwerthuso o gwbl.

32 Mae llawer o brosiectau'n treiglo o flwyddyn i flwyddyn ac mae hyn yn cyfyngu ar y cyfleoedd i ddefnyddio'r gronfa i ddatblygu prosiectau newydd ac arloesol. Er eu bod yn dal i ddibynnu ar y gronfa, ystyrir bod nifer o'r prosiectau'n rhan o'r gwasanaethau craidd erbyn hyn.

Arddangosyn 5: yr heriau a bennwyd o ran prif-ffrydio prosiectau drwy ein harolwg ymhlith arweinwyr prosiectau ar draws Cwm Taf

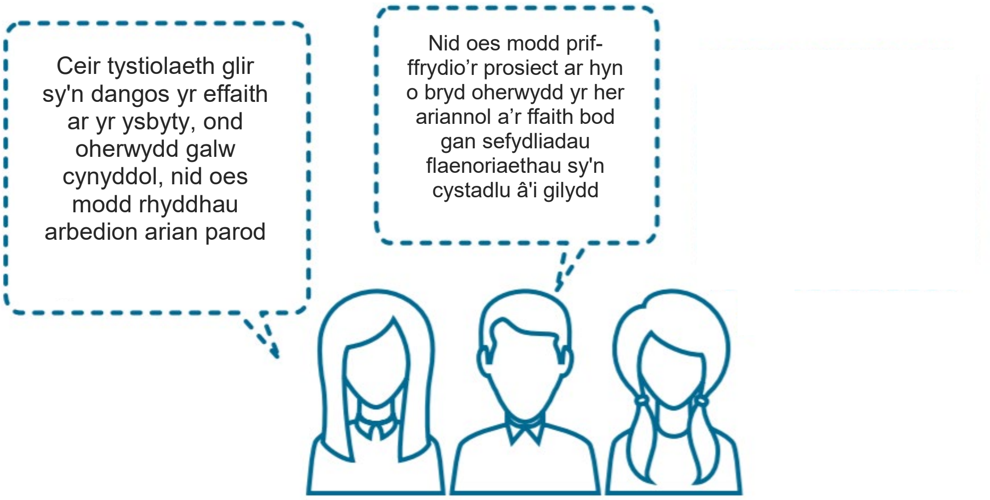

Ffynhonnell yr arddangosyn: Arolwg Swyddfa Archwilio Cymru ymhlith arweinwyr prosiectau

33 Mae Bwrdd Cwm Taf wedi datblygu ffyrdd o ddysgu ar y cyd o fewn y rhanbarth. Mae hyn yn creu cyfleoedd i wella prosiectau a'u rhoi ar waith yn fwy effeithlon. Mae hefyd wedi pennu modelau o arfer da mewn mannau eraill yn y DU i osod sail ar gyfer y gwaith o lunio prosiectau. Tan yn ddiweddar, nid oedd wedi mynd ati i ddysgu ar y cyd â rhanbarthau eraill, ond mae'r tîm Cadw'n Iach Gartref wedi rhoi nifer o gyflwyniadau ers hynny i rannu'r hyn a ddysgwyd o'r prosiect ledled Cymru. Serch hynny, cydnabu'r Bwrdd y gallai wneud mwy i ddysgu gan eraill.

Meysydd i'w gwella

- Paratoi strategaethau ymadael ar gyfer pob un o brosiectau'r Gronfa Gofal Integredig
- Dysgu o arferion da mewn rhanbarthau eraill

Atodiad 1

Prif ganfyddiadau ein harolygon ymhlith aelodau'r Bwrdd ac arweinwyr prosiectau

Dangosodd ein harolwg ymhlith aelodau Bwrdd Cwm Taf yr hyn a ganlyn:[2][3]

	Ledled Cymru…
Roedd 11 allan o 11 yn cytuno bod y sefydliadau sy'n bartneriaid yn dangos ymrwymiad i waith partneriaeth	84%
Roedd 6 allan o 11 yn cytuno bod cysylltiadau priodol â grwpiau a fforymau rhanbarthol eraill, fel y byrddau gwasanaethau cyhoeddus, i sicrhau nad oedd unrhyw orgyffwrdd na bylchau o ran ymateb i ofynion deddfwriaethol	56%
Roedd 5 allan o 10 yn cytuno ei bod yn ddefnyddiol clustnodi arian o'r gronfa ar gyfer y mentrau cenedlaethol	53%
Roedd 3 allan o 11 yn cytuno bod y templedi a ddarperir gan Lywodraeth Cymru ar gyfer yr adroddiadau chwarterol yn casglu'r wybodaeth gywir	34%
Roedd 7 allan o 11 yn cytuno bod cyfathrebu defnyddiol yn mynd rhagddo'n barhaus rhwng y byrddau partneriaeth rhanbarthol a Llywodraeth Cymru i ddeall unrhyw newidiadau i'r gronfa	63%
Roedd 11 allan o 11 yn cytuno bod y cynigion a gyflwynir gerbron y Bwrdd i'w cymeradwyo o ansawdd da ar y cyfan	80%
Roedd 10 allan o 11 yn cytuno bod y Bwrdd yn neilltuo digon o amser i graffu'n effeithiol ar y modd y mae'r prosiectau a gefnogir gan y gronfa'n cael eu rhoi ar waith	57%
Roedd 10 allan o 11 yn cytuno bod proses glir ar gael i fonitro ac i reoli tanwariant a gorwariant prosiectau o fewn strwythur y Bwrdd	72%
Roedd 10 allan o 11 yn cytuno bod y Bwrdd a'i is-grŵp yn canolbwyntio ar ganlyniadau pan fyddant yn craffu ar y prosiectau	69%
Roedd 6 allan o 11 yn cytuno bod y gronfa'n ariannu'r prosiectau cywir	64%
Roedd 10 allan o 11 yn cytuno bod y prosiectau a ariennir yn gwneud gwahaniaeth i ddefnyddwyr gwasanaethau	87%

[2] Dim ond 11 o'r 18 (61%) aelod o'r Bwrdd y gofynnwyd iddynt gymryd rhan yn ein harolwg a ymatebodd.

[3] Ni wnaeth pob aelod a ymatebodd ateb pob cwestiwn.

Dangosodd ein harolwg ymhlith arweinwyr prosiectau[4] ledled Cwm Taf yr hyn a ganlyn:

		Ledled Cymru…
	Dywedodd 4 allan o 4 fod eu prosiect(au) wedi cael arian mewn blynyddoedd blaenorol	71%
	Dywedodd 1 allan o 4 fod eu prosiect(au) wedi cael arian ychwanegol, yn ogystal â'r Gronfa Gofal Integredig	48%
	Dywedodd 4 allan o 4 fod cysylltiad clir rhwng eu prosiect(au) a'r blaenoriaethau strategol cenedlaethol, gan gynnwys Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)	92%
	Dywedodd 1 allan o 4 fod fframwaith rheoli risg yn ei le ar gyfer eu prosiect(au)	58%
	Dywedodd 4 allan o 4 eu bod wedi cael cyfarwyddyd priodol gan reolwyr i'w cynorthwyo i roi'r prosiect(au) ar waith	89%
	Dywedodd 2 allan o 4 fod gofyn iddynt gynnwys strategaeth ymadael fel rhan o'u cynlluniau prosiect	40%
	Dywedodd 4 allan o 4 fod un pwynt atebolrwydd ar gael o ran rhoi'r prosiect(au) ar waith	78%
	Dywedodd 1 allan o 4 fod eu prosiect(au) wedi dechrau'n brydlon	32%
	Dywedodd 3 allan o 4 fod dull ar waith i fesur buddion ariannol y prosiect(au)	40%
	Dywedodd 4 allan o 4 eu bod wedi gallu dangos effaith y prosiect(au)	60%
	Dywedodd 4 allan o 4 fod y gronfa'n helpu i ddarparu gwasanaethau gwell a chynaliadwy yn eu rhanbarth	66%
	Dywedodd 2 allan o 2 fod heriau o ran prif-ffrydio'r prosiect(au)	75%
	Dywedodd 4 allan o 4 fod y prosiect(au) yn gwneud gwahaniaeth i ddefnyddwyr gwasanaethau	91%

[4] Dim ond pedwar o'r 13 (31%) o arweinwyr prosiectau y gofynnwyd iddynt gymryd rhan yn ein harolwg a ymatebodd.

Atodiad 2

Enghreifftiau o ymarfer nodedig

Wrth inni ymgymryd â'n gwaith, rydym wedi nodi nifer o feysydd ymarfer y gallai byrddau partneriaeth rhanbarthol eraill ddysgu ohonynt.

Ledled rhanbarth **Cwm Taf Morgannwg**, mae'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Cwm Taf wedi ymgymryd â gwaith datblygu i bennu meysydd sy'n gyffredin i'r ddwy bartneriaeth, ac i gytuno pwy sy'n gyfrifol am bob un ohonynt. I ategu'r trefniadau hyn, mae cynrychiolydd o'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn aelod o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus fel aelod nad yw'n pleidleisio, a'r gwrthwyneb, i sicrhau bod y partneriaethau'n cyfathrebu â'i gilydd.

Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol **Gorllewin Cymru** wedi datblygu dull strategol o ddefnyddio tanwariant. Pan fydd yn dyrannu arian i brosiectau newydd ar ddechrau'r flwyddyn ariannol, mae'n sgorio'r prosiectau aflwyddiannus gan ddefnyddio'r un dull sgorio â'r prosiectau llwyddiannus. Mae'n pennu'r prosiectau sy'n sgorio uchaf ac yn cytuno i ddefnyddio unrhyw danwariant i'w rhoi ar waith. O wneud hyn, mae'n sicrhau nad yw'r Bwrdd yn ceisio defnyddio'r tanwariant ar ddiwedd y flwyddyn ar gyfer ymyriadau tymor byr.

Ar ôl cynnal adolygiad mewnol, mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol **Caerdydd a'r Fro** wedi datblygu dangosfwrdd perfformiad i fonitro'r Gronfa Gofal Integredig. Mae'r dangosfwrdd yn cefnogi'r broses o baratoi adroddiadau chwarterol am y lefelau gweithgarwch arfaethedig a gwirioneddol, effaith a chanlyniadau'r gronfa gan ddefnyddio system RAG sy'n dynodi'r prosiectau nad ydynt ar y trywydd iawn mewn ffordd weledol.

Ym Mwrdd Partneriaeth Rhanbarthol **Gwent Fwyaf**, amlinellir swyddogaethau a chyfrifoldebau'r Bwrdd a'i is-grwpiau mewn memorandwm cyd-ddealltwriaeth. Mae'r ddogfen a lofnodwyd gan bob partner yn nodi eu bwriad i gydweithio mewn ffordd gydweithredol er budd trigolion Gwent. Mae'r memorandwm yn cynnwys proses datrys gwrthdaro sydd wedi ategu trafodaethau agored a gonest rhwng partneriaid pan fydd gwrthdaro'n codi.

Nid yw'r rhestr hon o enghreifftiau'n gyflawn. Ceir enghreifftiau eraill yn y deunyddiau a baratowyd yn sgil gweminarau diweddar ein Cyfnewidfa Arfer Da '**Prif heriau Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol**' ac maent ar gael i'w gweld ar ein gwefan archwilio.cymru.

Atodiad 3

Cwestiynau pwysig i aelodau byrddau a phwyllgorau craffu

I sicrhau bod modd i aelodau o fyrddau iechyd a phwyllgorau craffu'r awdurdodau lleol gadw llygad barcud ar y modd y caiff y gronfa ei defnyddio ar draws y rhanbarth, rydym wedi llunio rhai cwestiynau enghreifftiol y gellir eu trafod â'r swyddogion arweiniol sy'n gyfrifol am y gronfa a'r swyddogion arweiniol sy'n aelodau o'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol.

Gwaith partneriaeth

- A yw'r sefydliad yn herio'r arferion gweithio presennol ac yn mynd ati i chwilio am gyfleoedd newydd drwy'r gronfa i weithio mewn partneriaeth â'i bartneriaid rhanbarthol?
- A yw'r sefydliad yn ystyried opsiynau i ddefnyddio arian yn fwy effeithiol, er enghraifft drwy gyfuno ffrydiau ariannu amrywiol, lle bo'n briodol, i gynorthwyo gwasanaethau i gael mwy o effaith?

Defnyddio'r gronfa

- A yw'r sefydliad, drwy ei gynrychiolwyr ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, yn ymgysylltu'n effeithiol â rhanddeiliaid perthnasol, gan gynnwys y cyhoedd, i osod sail ar gyfer ei gynlluniau i ddefnyddio'r gronfa?
- A yw'r sefydliad, drwy ei gynrychiolwyr ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, yn sicrhau bod sefydliadau'r trydydd sector yn bartneriaid cyfartal ac yn cael mynediad teg at y Gronfa Gofal Integredig ar ddechrau'r flwyddyn ariannol ac yn ystod y flwyddyn?
- A yw'r sefydliad, drwy ei gynrychiolwyr ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, yn sicrhau bod y dull o asesu, blaenoriaethu a chymeradwyo gwasanaethau sy'n cael arian o'r Gronfa Gofal Integredig yn gadarn?
- A yw'r sefydliad, drwy ei gynrychiolwyr ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, yn sicrhau bod y gronfa'n cael ei defnyddio mewn ffordd sy'n sicrhau'r gwerth mwyaf am arian (er enghraifft, drwy leihau'r costau gweinyddol)?
- A oes dull effeithiol ar waith i reoli tanwariant yn y gronfa yn ystod y flwyddyn?

Trefniadau llywodraethu

- A oes dull ar waith i sicrhau bod y sefydliad yn cael gwybod yn rheolaidd am waith y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a'i is-grwpiau o ran y gronfa?
- A oes fframwaith rheoli risg cadarn ar waith ar gyfer y gwasanaethau a ariennir drwy'r Gronfa Gofal Integredig, a phwy fydd yn gyfrifol am unrhyw broblemau annisgwyl sy'n codi o ran y prosiectau?

- Sut y mae’r sefydliad a’r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn cael sicrwydd bod prosiectau cymeradwy’r Gronfa Gofal Integredig yn cael eu rheoli’n effeithiol a bod yr adroddiadau am y prosiectau cymeradwy’n gywir?

Canlyniadau defnyddwyr gwasanaethau

- A yw’r sefydliad yn cydweithio â’i bartneriaid ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i werthuso’r gwahaniaeth y mae’r mentrau a ariennir wedi’i wneud o ran canlyniadau poblogaeth y rhanbarth?
- A yw’r sefydliad yn cydweithio â’i bartneriaid ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i ddangos canlyniadau o safbwynt amlasiantaethol?
- A oes gwasanaethau’n cael eu hariannu’n barhaus drwy’r Gronfa Gofal Integredig a fyddai’n effeithio’n sylweddol ar y sefydliad pe baent yn dod i ben h.y. y rheini y’u hystyrir yn wasanaethau craidd erbyn hyn?
- A yw’r sefydliad yn prif-ffrydio prosiectau’r Gronfa Gofal Integredig sy’n dangos eu bod yn cael effaith gadarnhaol?
- A yw’r sefydliad yn cynorthwyo’r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i hwyluso dysgu ar y cyd yn y rhanbarth i sicrhau bod modd gwella’r dull o ddatblygu a rheoli prosiectau’n barhaus a chyflwyno prosiectau lleol llwyddiannus mewn ardaloedd eraill?
- A yw’r sefydliad yn cynorthwyo’r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i ymgysylltu â rhanbarthau eraill i rannu gwybodaeth ac i ddysgu gwersi o enghreifftiau a phrofiadau eraill o ran y Gronfa Gofal Integredig?

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500
Fax: 029 2032 0600
Textphone.: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales
Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru
Gwefan: www.archwilio.cymru